

DRAUGAS

PERIODICALS
July 30, 1998

Vol. LXXXVII

Kaina 50 c.

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, LIEPA - JULY 30, 1998

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 7/29/98

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Nr. 147

Lietuvai reikia siekti ES pirmininkaujančios Austrijos palankumo

Vilnius, liepos 29 d. (BNS) — Seimo liberalų frakcijos narys Alvydas Medalinskas mano, kad penkioms nepakviestoms darybų su Europos Sąjunga valstybėms bus labai sunku „persėkti“ iš antros grupės į pirmąją.

Tris liepos savaitės viešėjęs Europos Parlamente, A. Medalinskas spaudos konferencijoje trečiadienį sakė, kad Briuselyje labai aiški takoskyra tarp pirmųjų ES plėtimo ratą patekusių valstybių bei nepakviestųjų deryboms valstybių.

Pernai deryboms su ES buvo pakviesta Estija, Lenkija, Čekija, Vengrija, Slovenija ir Kipras. Antros grupės valstybių — Lietuvos, Latvijos, Bulgarijos, Slovakijos ir Rumunijos — likimas pagal pasirodymo deryboms lygi bus įvertintas šių metų pabaigoje.

Pasak A. Medalinsko, ypač

tą skirtumą tarp pakviestųjų ir nepakviestųjų valstybių pabrėžia Austrijos pareigūnai. Austrija dabar pirmininkauja Europos Sąjungai.

A. Medalinskas teigė, kad Europos Parlamento politikai pastebi akivaizdžią Lietuvos ekonominę ir politinę pažangą, o dauguma jos rodiklių pranoksta daug Vidurio Europos valstybių rodiklių.

Seimo narys mano, kad likusį pusmetį iki lemiamo sprendimo dėl ES plėtros Lietuva turi išnaudoti efektyviai darbu su Europos Komisija bei Europos Parlamentu.

A. Medalinskas įsitikinęs, kad būtent Austrijai pirmininkaujant, turi būti pasiektas, jog Lietuva būtų pakviesta deryboms, nes vėliau pirmininkavimą perims Vokietija, kurios valdžia po rudenį vykšančių rinkimų gali keistis nepalankia Lietuvai linkme.

Isitvirtinus Jungtinėse Tautose, „sutrumpės“ kelias į Europą

Vilnius, liepos 28 d. (BNS) — Lietuvos ambasadorius Jungtinėse Tautose (JT) Oswaldas Jusys įsitikinęs, kad aktyvi Lietuvos veikla šioje organizacijoje gali paspartinti integraciją į Europos Sąjungą.

„Kuo išiklesnį vaidmenį pati Lietuva sieks vaidinti tarptautinėje politikoje, tuo ji pati bus patrauklesnė ES ir NATO“, po susitikimo su prezidentu Valdu Adamkumi trečiadienį žurnalistams sakė ambasadorius.

Jis teigė, kad siekdama šio tikslo, Lietuva ieško visų JT narių paramos būti išrinkta nenuolatine JT Saugumo Tarybos (ST) nare 2004-2005 m. kadencijai.

„Deryboms dėl narystės ES jau pakviestos Rytų ir Vidurio Europos šalys visos yra pabuvoję nenuolatine Saugumo Tarybos narėmis“, sakė O. Jusys.

Ignalinos AE saugumas nesudaro problemų

Vilnius, liepos 28 d. (BNS) — Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, susitikęs su Austrijos Užsienio reikalų ministro Benito Ferrero-Waldner, pažymėjo, kad Europos Sąjunga ir Lietuva turi ieškoti priimtino sprendimo dėl Ignalinos atominės elektrinės likimo.

Pareigūnė sakė suprantanti, kad Ignalinos atominės elektrinės ateitis yra svarbus Lietuvos klausimas, bet pabrėžė, kad jis yra ne mažiau svarbus ir ES.

V. Adamkus priminė tarptautinių specialistų išvadą, kad Ignalinos AE saugumas dabar nekelia susirūpinimo, todėl argumentas, kad uždarymą lemia tik būtinybė užtikrinti saugumą, Lietuvos netikrina.

Pasak prezidento spaudos tarnybos pranešimo, V. Adamkus taip pat pažymėjo, kad elektrinė yra svarbi Lietuvos ekonomikai, o staigus jos uždarymas skaudžiai atsilieptų ES narystei besiruošiančiam valstybės ūkiui.

Numatoma steigti dar keturias ambasadas Europoje

Vilnius, liepos 29 d. (BNS) — Lietuvos premjeras Gediminas Vagnorius pabrėžė, kad jau pribrendo būtinybė įsteigti ambasadas Nyderlanduose, Airijoje, Vengrijoje ir Slovenijoje.

Trečiadienį priimdamas Vilnių susirinkusius Lietuvos diplomatinį misijų vadovus, premjeras tai siejo su Lietuvos siekiu įstoti į Europos Sąjungą.

G. Vagnorius taip pat pabrėžė, kad siekiant šio tikslo, būtina stiprinti ir kitų atstovybių veiklą, ypač — Lietuvos misiją prie Europos Sąjungos Briuselyje.

Susitikime kalbėta apie būtinybę išplėsti diplomatinį ir konsulinį Lietuvos atstovybių darbuotojų skaičių, įskaitant specialiuosius atstus.

Pokalbyje buvo nuspręsta daugiau dėmesio skirti Lietu-

Nuotr.: Raseinių rajono ūkininkų atstovas Vladas Bertulis (kairėje) Lietuvos prezidentui Valdui Adamkui (dešinėje) didžiulį jau šį šiemetinio derliaus grūdų išieptą duonos kepalą.

Šiemetinio derliaus duonos kepalas — prezidentui

Vilnius, liepos 28 d. (Elta) — „Kaimo žmonės pasigenda aiškos žemės ūkio plėtojimo politikos“, tokia nuostata buvo pareikšta ankstyvą antradienio rytą vykusiame žemdirbių pasitarime su prezidentu Valdu Adamkumi, kuris pritarė minčiai, jog aktualūs žemės ūkio klausimai gali būti sprendžiami trišalėmis derybomis, kuriose dalyvautų vyriausybės, žemdirbių ir perdirbėjų atstovai, aktyviau tais reikalais turėtų domėtis ir vietos savivaldos institucijos.

Prieš prasidedant pokalbiui, Raseinių rajono ūkininkai valstybės vadovui įteikė didžiulį jau šiemetinio der-

liaus grūdų duonos kepalą.

Žemdirbių atstovai pasitarime teigė, kad trečiadienį vyriausybės posėdyje numatytos padidinti minimalios grūdų supirkimo kainos iš principo jau yra realios. Siūlyta 20 litų sumažinti I klasės kvietčių tonos supirkimo kainą atitinkamai padidinant II klasės grūdų kainą, įvesti minimalias III klasės grūdų supirkimo kainas.

Pasak prezidento patarėjo žemės ūkio klausimais Raimundo Duzinako, buvo kalbėta ir apie dideles perdirbėjų skolas žemdirbiams už pristatytą produkciją. Jo nuomone, vienas iš sprendimų būdų —

Ministrų kabinetas pritarė sandėrio su „Williams“ projektui

Vilnius, liepos 29 d. (Elta) — Trečiadienį uždarame posėdyje protokoliniu sprendimu ministrų kabinetas pritarė Lietuvos vyriausybės ir JAV firmos „Williams International“ ketinimų protokolo projektui.

Po posėdžio ūkio ministras Vincas Babilius pareiškė, kad šis politinis vyriausybės sprendimas leidžia jam pasirašyti ketinimų protokolą su Vilniuje viešintį „Williams“ prezidentu John Bumgarner dėl amerikiečių atėjimo į Lietuvos naftos verslą numatytų sąlygų.

Pasak V. Babiliaus, abi pusės padarė kompromisą — tam tikras nuolaidas, ir tai padėjo suartinti abiejų šalių nuomones.

Antradienį ūkio ministras tiesiogiai derėjosi su Vilnių trečiaktį šiemet atvykusiu „Williams International“ prezidentu, kurį trečiadienį priėmė ir ministras pirmininkas Gediminas Vagnorius.

Galutinės sutartys dėl JAV firmos investavimo į Lietuvos naftos objektus galės būti pasirašytos tik tuo atveju, jeigu abiejų pusių ketinimų protokole numatytoms investicijoms sąlygomis pritarės Lietuvos Seimas ir „Williams“ valdyba. Norint įvykdyti ketinimų protokolo reikalavimus, reikės pakeisti kai kuriuos galiojančius Lietuvos įstatymus, sakė

vos įvaizdžio formavimui žiniasklaidoje ir numatyta diplomatinės atstovybės paskirti diplomatus darbui su žurnalistais.

V. Babilius.

Numatyta, kad „Williams“ kasmet gaus 2,5-5 mln. dol. „Mažeikių naftos“ ir nuo 2,6-6 mln. dol. „Būtingės naftos“ valdymo užmokesčio. Lietuvos vyriausybė prisiėmė įsipareigojimus jungtinės bendrovės veiklos pirmuosius 5 metus neimti dividendų, apmokėti visas išlaidas, susijusias su darbo sutartį nutraukimu dėl darbo vietų skaičiaus mažinimo.

Vyriausybė turėtų vengti abejotinos reputacijos patarėjų

Ekonominės strategijos specialistų taryba (ESET) kreipėsi į vyriausybę dėl galimų užsienio investicijų į naftos kompleksą ir pareiškė, kad investuotojo pasirinkimas be rinkos principais pagrįsto konsultavimo susilpnino vyriausybės pozicijas derybose su „Williams“, tai sudarė kliūtį Lietuvai pasiekti naudingas sutarties sąlygas, trečiadienį spaudos konferencijoje sakė Ekonominės strategijos ekspertų tarybos (ESET) koordinatore Kazimiera Prunskienė.

Tarybos nariai abejoja derybose su „Williams“ numatomos trijų Lietuvos naftos įmonių akcijų pardavimo kainos tikrumu ir nauda Lietuvai. Kol vyksta derybos bei nepasirašyta pagrindinė sutartis, ESET vyriausybei siūlo derantis pasitelkti profesionalius specialistus, o ateityje vengti panašaus veiksmų neįsiseklumo ir prieštaringumo, atsitiktinių turtų vertintojų.

padaryti pataisas Administracinių teisės pažeidimų kodekse reglamentuojant tipines sutartis tarp gamintojų ir perdirbėjų formas ir jas įteisinti įstatymu.

Prezidentas palinkėjo sėkmės krepšininkams

Vilnius, liepos 29 d. (BNS) — Aistringas krepšinio mėgėjas Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus nepasitenkino oficialia sveikinimo telegrama Pasaulio krepšinio čempionate Atėnuose trečiadienį pirmąsias rungtynes žaisiantiems Lietuvos Respublikos krepšininkams.

Prezidentas pats paskambino į rungtynių aikštelę autobusu važiuojamam Lietuvos krepšinio federacijos prezidentui Algimantui Pavilioniui ir per jį perdavė kuo geriausias sėkmės linkėjimus Lietuvos krepšinio rinktinės vyrams.

Tuo metu į Graikiją skriejo V. Adamkaus sveikinimo telegrama, linkinti pratęsti „stipraus Lietuvos krepšinio tradicijas“ ir dar kartą apginti „Krepšinio valstybės“ vardą. „Visa Lietuva su jumis!“, užtikrino prezidentas savo sveikinime.

Telegrama prezidentas taip pat pasveikino Lietuvos rinktinę iškovojusią trečią vietą Geros valios žaidynėse.

BALBAT gali tapti koviniu daliniu

Ryga, liepos 29 d. (BNS) — Baltijos valstybių taikos palaikymo batalionas (BALBAT) gali būti pertvarkytas į gynybos dalinį. Numatoma batalioną apginkluoti desantininkų ginklais ir atitinkamai parengti jo karių.

Latvijos vyriausybė patvirtino memorandumą dėl Tarptautinio susitarimo, numatančio 9 valstybių bendradarbiavimą pertvarkant BALBAT į pestininkų batalioną, žurnalistams pranešė Latvijos gynybos ministras Talavas Jundzis.

Bataliono pertvarkymui pritarė Skandinavijos valstybės, Didžioji Britanija ir Nyderlandai. Memorandumą dar turi pasirašyti Estija ir Lietuva.

Sutartį dėl tokio pakeitimo Baltijos valstybės sudarė Taline 1997 m. gruodį, o protokolas dėl BALBAT štabo statuso ir sudėties buvo pasirašytas balandžio 16 d. Rygoje.

„Isimylėję“ JAV ir Rusijos ministrai dainavo meilės duetus

Manila, Philippines, liepos 29 d. (AP-BNS) — Antradienio vakarą baigiantis Pietryčių Azijos valstybių asociacijos (ASEAN) metiniam diplomato susitikimui Maniloje, Rusijos užsienio reikalų ministras Jevgenij Primakov ir JAV Valstybės sekretorė Madeleine Albright sudainavo žaismingą duetą, pastatytą „West Side Story“ motyvais.

Daugiau kaip 20 valstybių diplomatai tiesiog klykė, kai abu ministrai burkavo, kraipė galvas ir dainavo vienas kitam serenadą, vaizduodami isimylėjėlius.

„Pati gražiausia daina, kokią esu girdėjęs, Jevgenij, Jevgenij, Jevgenij, Jevgenij. Aš ką tik sutikau vaikina, vardu Jevgenij, ir staiga — šis vardas man jau nebėra žaidimas...“, suokė M. Albright.

J. Primakov atsisakė, kaip jam įprasta, vertėjo ir pats atitars angliškai: „Madeleine Albright. Aš ką tik sutikau merginą vardu Madeleine Albright... ir ką gi, ji mano, dievaži, kad už dyką imsiu ir apsigalvosiu. Niekada!“

Juokingas duetas buvo

pervardytas „East-West Story“. Forumo baigiamąjį banketą svečiai kvatojosi susiėmę už pilvų.

Per baigiamąjį ASEAN susitikimo banketą delegacijos tradiciškai atlieka arba šokių, arba dainų parodijas. Pernai M. Albright taip pat sudainavo dainą „Evitos“ motyvais „Dont Cry for Me AS-EAN“.

Šiemet jos ir J. Primakov spektaklis nustelbė visus kitus. Banketas Maniloje vyko už uždary durų, tačiau vėlesni interviu su dalyviais ir publika bei vaizdo įrašai padėjo atkurti visą „East-West Story“ veiksmą.

Finalinėje šio džiugaus renginio scenoje „Šivakar“ i sceną išėjo visos Rusijos ir JAV delegacijų sudėtis ir chorą uždainavo: „Šivakar, šivakar. Įsiviešpatavo harmonija. Šivakar, šivakar. Mums nereikia grumtis. Nereikia kraustytis iš proto. Nereikia bombų leisti. Į kosmosą visi!“

„Šivakar, šivakar. Šivakar mes viena sutvė. Ar nematote? Taip ir yra. Tikrai taip!“

Danijoje sulaikytos kultūros vertybės grąžintos į Lietuvą

Vilnius, liepos 29 d. (BNS) — Antradienį Vilnių pargabentos Danijoje sulaikytos kontrabanda iš Lietuvos išvestos archeologinės iškasenos.

Tačiau Lietuvos kultūros vertybių apsaugos specialistai kol kas nesikreipė į prokuratūrą su prašymu iškelti baudžiamąją bylą.

Pasak dienraščio „Lietuvos rytas“, Kultūros vertybių apsaugos departamento vyriausiasis valstybinis inspektorius Rimas Kraujelis pirmąsias pats norėtų pasikalbėti su žmogumi, mėginusiu išvežti kultūros vertybes.

Danijos muitininkai yra nurodę, tačiau viešai nepasiskelbę pavardės žmogaus, kuris buvo sulaikytas su iškasenomis, bet vėliau paleistas, nes nepažeidė Danijos įstatymų. Tai — Šalčininkų rajono

gyventojas nelietuviška pavarde.

Birželio pabaigoje Danijos muitininkai jį sulaikė, kai jis keltu slapta atgabeno įvairių, daugiausia 11-13 amžiaus archeologinių iškasenų.

Vėliau Lietuvos specialistai Danijoje nustatė, kad sulaikytosios vertybės yra iš Lietuvos. Iš Danijos parsivežti 75 radiniai. Keli jų yra sidabriniai, o visi kiti — žalvariniai ir geležiniai. Seniausias radinius — žalvarinis įmoninis kirvukas, kuris, manoma, buvo pagamintas 800-600 metų prieš Kristų.

Pasak Lietuvos archeologų, tų daiktų vertė tėra grynai mokslinė. Tačiau iškasenos apžiūrėjęs Kylio universiteto profesorius Ole Harck sakė, kad kai kurie radiniai Vokietijoje kainuotų po kelis šimtus markių. Manoma, kad jie būtų patekę į antikvariatų, o vėliau atsiderėjus privačiose kolekcijose.

R. Kraujelio nuomone, šios ilgai kauptos archeologinės iškasenos rastos Lietuvoje savavališkai grobstant kapinyne ir pilkapius.

Susigrąžintos archeologinės vertybės dabar saugomos Lietuvos nacionalinio muziejaus archeologijos skyriuje.

* Buvusi Europos reikalų ministrė, Seimo narė Laima Andrikiene apdovanota Prancūzijos valstybiniu ordinu, kurį jai savo rezidencijoje įteikė Prancūzijos ambasadorius Lietuvoje Michel Touraine. Ordina 1802 m. įsteigė Napoleonas Bonapartas už nuopelnus karinėje ir civilinėje tarnyboje. L. Andrikienei jis paskirtas už indelį, stiprinant Lietuvos ir Prancūzijos ryšius bei valstybės eurointegraciją. (BNS)

KALENDORIUS

Liepos 30 d.: Donatilė, Bijūnas, Radvilė, Jovilė.

Liepos 31 d.: Šv. Ignacas Lojola, kunigas (1491-1556); Ignatas, Elena, Sigita, Sigita.

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

ŠIOS VASAROS KULTŪRINIAI
RENGINIAI

Po didingų Vilniuje įvykių šokių ir dainų šventių, Druskininkuose vyko I LAISVĖ fondo lietuviškai kultūrai ugdyti Lietuvos skyriaus su-ruošta jau septintoji studijų savaitė liepos 8-12 dienomis. Šią studijų savaitę globojo Druskininkų miesto savivaldybė ir meras A. Maknys. Pasakaitos bei diskusijos vyko miesto savivaldybės salėje, o vakariniai renginiai kitose salėse. Studijų savaitės tema: „Rezistencija ir kultūra – dvi istorinės atminties gaivinimo gairės“.

Kasdien studijų paskaitose ir diskusijose dalyvaudavo nuo šimto iki dviejų šimtų asmenų, durys buvo atviros visiems, dalyvių tarpe buvo atvykusių net iš šešių valstybių. Pranešėjų tarpe dalyvavo Lietuvos Seimo nariai: A. Kašėta, B. Kuzmickas, R. Ozolas ir A. Patackas, K. A. ministras Č. Stankevičius, ambasadorius V. Dambra, JAV LB vicepirmininkas dr. V. Bieliauskas, dr. A. ir J. Damušiai ir kiti žymūs veikėjai iš abiejų Atlanto pusių. Paskaitas skaitė D. Kuodytė, B. Makauskas, V. Valušaitis, V. Volertas, IN. Kitkauskas ir V. Kubilius. Buvo pagerbtas 80 metų sulaukęs skyriaus steigėjas dr. Kazys Ambrozaitis. Priešpaskutinę studijų dieną, šeštadienio vakarą, M. K. Čiurlionio muziejaus salėje koncertą-poezijos vakarą pravedė Švietimo ministras K. Platelis. Čiurlionio preliudus pianu atliko Seimo pirm. prof. V. Landsbergis, poeziją skaitė žymūs poetai iš Druskininkų. Ta proga „I laisvę rezistencijos premijos“ skyriaus pirm. J. Tumelis paskelbė komisijos nutarimą, kad šių metų premija paskirta Virginijai Gasiūnui už tyrinėjimą ir paskelbimą Lietuvos partizano ir poeto Broniaus Krivicko kūrybos. 5000 Lt. premiją pakvietė įteikti jos mecenatą dr. J. Kazicką, kuris buvo pagerbtas jo 80 metų amžiaus proga. Dr. J. Kazickas viešai pranešė aukojęs 50,000 Lt. I laisvę fondo veiklai.

Pagrindiniai savaitės rengėjai buvo I laisvę fondo skyriaus valdyba, padedant vietiniam partizanui Juozui Duaičiui ir kt. Užjūrio svečiai turėjo retą progą pakeliauti po gražią Džukiją ir jos senus kaimus, aplankyti partizanų bunkerius ir kapus, apsilankyti Liškiavoje, Merkinėje, Marcinkonyse ir dalyvauti vakaronėje Margionių klotimo teatre. Dalyviai liko dėkingi rengimo komisijai ir valdybai, ypač v-bos pirm. A. Dragūnaitiui, vicepirmin. A. Žemaitiui, izd. I. Misiūnui ir tarybos pirm. adv. J. Kairevičiui.

Ši Lietuvoje vykusi septintoji studijų savaitė, tęsia išeivijoje pradėtą tradiciją rengti studijų savaites, kurių 42-tra vyks š.m. rugpjūčio 16-23 d. Dainavos jaunimo stovykloje, Manchester, MI. Šios savaitės tema bus: Nauji uždaviniai rezistencijoje ir kultūrinėje veikloje. Pranešimus atliks ir programose dalyvaus prof. A. Musteikis, prof. K. Skrupskelis, J. Ardys, dr. K. Ambrozaitis, J. Baužys, dr. V. Bieliauskas, A. Dundzila, J. Gylėnė, dr. P. Kisieliū, R. Norušienė, J. Pabedinskis, V. Petrulis, A. Raulinaitis, M. Remienė, V. Volertas, P. Žumbakis ir kt. Studijų savaitė baigsis šeštadienį, rugpjūčio 22 d., muzikos, dainos ir poezijos vakaru, dalyvaujant Alvydai ir Valdui

Vasaiciams, Vilijai Kerelytei, Daivai Karužaiti ir kt. Svečiai mielai kviečiami dalyvauti.

Vyt. Petrulis

NUOTRUPOS
LIETUVOJE
LANKYMOŠI ĮSPŪDŽIŲ

„Lietuviškų melodijų“ radijo valandėlės vedėjas Algis Zaprackas, viešėdamas Lietuvoje stebėjo VI Pasaulio lietuvių sporto žaidynių atidarymo iškilmes, Šokių ir Dainų šventę. Savo išpūdžius perdavė „Lietuviškų melodijų“ radijo valandėlės klausytojams, juos pajavindamas ištraukomis iš prezidento Valdo Adamkaus sporto šventės atidarymo kalbos, Ministro pirmininko Gedimino Vagnoriaus kalba An-samblių vakare ir Seimo pirmininko Vytauto Landsbergio kalba Šokių šventės „Žalgirio“ stadione. Liepos 4 dieną Algis Zaprackas įrašė valandėlės klausytojams, JAV Nepriklausomybės šventės ir Lietuvos valstybės dienos progą, prof. Vytauto Landsbergio žodį skirtą valandėlės klausytojams. Šis pasikalbėjimas, įrašytas į garsinę juostą buvo perduotas „Lietuviškų melodijų“ radijo valandėlės liepos 11 d. laidoje.

„Mielai, klausytojai, mieli tautietiai. Taip dabar gražiai sutampa Amerikos Nepriklausomybės šventė Vasario 16-tąją ir atkurtos nepriklausomybės Kovo 11-tąją, bet nuo pat Lietuvos valstybės atkūrimo mes įteisinom Valstybės dieną, kai buvo karštuotas pirmas Lietuvos karalius Mindaugas, liepos 6-tą dieną. Dabar ši diena yra labai arti Amerikos dienos. Vakar teko būti pas Amerikos ambasadorių priėmimą; jis gražiai suligino tas dvi dienas, sakydamos, kad Lietuva penkiais šimtais metų senesnė valstybė už Ameriką. Tą labai lengva palyginti. Mes turime gražią valstybės istoriją, sudėtingą, kruviną, ir didvyrišką. Bet kad ištikrųjų mūsų samonėje yra tai valstybės buvimas. Valstybės Europoje kiek šimtų metų su visom negandom ir vis atgimstanti, vėl sunaikinama ir vėl atgimstanti, tai yra lietuvių samonėje labai stiprus reiškinys. Šiomis dienomis, kai tiek daug tautiečių, suvažiavo į Lietuvą iš įvairių kitų kraštų į sporto šventę, o dabar į Dainų ir Šokių šventę, mes matome ir juntame kaip svarbu visiems lietuviams pasaulyje, kad yra Lietuvos valstybė. Kad yra vieta į kurią gali atvykti tiesiai, atvirai per atviras ir laisvas sienas. Ši valstybė kviečia, priima ir pasirūpina tokiomis reikmenimis, kurie vienija mus visame pasaulyje. Aš manau ir tie, kurie negalėjo atvykti, suprantama, kad tiek daug negali atvažiuoti, tiek daug nešoka ir nedainuoja kiek yra pasaulyje, bet seka. Seka galbūt televizijoje. Štai A. Zaprackas, tikrai, išgirdo jį, jį parodys vaizdą iš tų švenčių. Seka iš spaudos. Seka iš pažįstamų, kurie grįžę papasakos, arba giminės iš Lietuvos parašys kokios čia buvo šventės ir kokia buvo nuotaika. Nuotaika tikrai graži. Vienijanti, šilta, draugiška. Kad kiekvieną dieną taip gyventume, tai mes spartiai eitume į priekį. Bet kad tokių dienų kaip dabar,

Ohio gubernatoriaus rezidencijoje, Columbus, OH, liepos 24 d. Iš kairės: gubernatorius George Voinovich, Cleveland LV apylinkės vicepir. dr. Viktoras Stankus, Janet Voinovich, Cleveland LB kopirimininkas dr. R. Šilkaitis apžiūri lietuvišką spaudą – „Drauga“, „Dirva“ ir kt.

Nuotr. August Pust

yra tai labai gerai. Tai gali būti tik Nepriklausomoje Lietuvoje ir tik tai turint savo valstybę“.

Im

DAINAVOS STOVYKLOS
METINĖ ŠVENTĖ

Dainavos jaunimo stovyklos metinė šventė vyks sekmadienį, rugpjūčio 2 d. Šv. Mišios bus aukojamos 11:30 val. r. Po Mišių bus pietūs, laimėjimai ir žaidimai. Metinis Dainavos narių susirinkimas vyks 2 val. p.p. Kviečiame visus pasidžiaugti Dainavos gamta ir paremti jaunimo stovyklą.

CLEVELAND, OH

PRIĖMIMAS OHIO
GUBERNATORIAUS
REZIDENCIJOJ

Ohio valstijos gubernatorius George Voinovich.

Ohio gubernatorius George Voinovich savo rezidencijoje liepos 24 dieną priėmė apie 200 svečių, jų tarpe buvo draugai, rėmėjai, tautybių atstovai. Pabendraavę su gubernatorium ir po vaišių visi atidžiai iš klausė gubernatoriaus žodžio. Tautybių atstovams ir lietuviams tikrai buvo malonu išgirsti jo pareiškimą, kad jų deka jis priėjo iki senatoriaus kandidatus. Jo pirmas politinis laimėjimas 1966 m. apygardoje, kur demokratai viršijo respublikonus 6 prieš 1, jam įrodė, kad „kraujas tirštesnis negu partija“, nes jis išrinko jo žmonės: slovenai, serbai, kroatai, lietuviai. Čia prisiminė ir savo namus Clevelande prie Erie ežero, lietuvių rajone. Šiuos namus jis pirkė iš darbštaus lietuvių Vacio Pet-

LOS ANGELES, CA

DEŠIMTMETIS VYRESNIŲJŲ LIETUVIŲ
MITYBOS CENTRUI

1987 m. iškilio reikalas vyresnio amžiaus lietuviams, gyvenantiems arčiau Šv. Kazimiero parapijos, steigti mitybos centrą. Tuo metu buvusi JAV LB Vakarų apygardos pirmininkė Angelė Nelsienė su besilankančia Kalifornijoje LR Krašto Socialinių reikalų pirmininke Danguole Valentinaite, turinčia daugiau patyrimo Čikagoje, apsilankė Los Angeles miesto istaigose, įrodymada tokio centro reikalingumą. Iš pradžių tos pastangos nebuvo sėkmingos, nes nurodyta, kad kaimynystėje yra kitų tautybių mitybos centrai, į kuriuos galėtų įsijungti ir lietuviai. Tačiau A. Nelsienė papildomai motyvuojant, kad aštrūs prieskoniai vartojami kitų tautybių maiste sudėtinga lietuviškų skrandžių ir psichologiškai neigiamai nuteiktų vyresnio amžiaus lietuvių, nes jie nemoka gerai anglų kalbos.

Pagaliau 1987 m. gale A.

kaus. Šiandien, tik su visų tautybių parama, jis tikisi laimėti rinkimus į JAV Senatą. Išrinktas į įvairius postus, gubernatoriaus darbo žmonių, ir krašto labui. Gal vienas svarbiausių jo pažadų buvo, kad tapes senatorium dėš vis pasitangas atstatyti nelietiamą „Social Security“ išdą, kurio perteklius dėl stokos pinigų Vietnamo karui prezidento Lyndon Johnson buvo įjungtas į bendrą valdžios biudžetą. Šitos situacijos atitaisymas bus garantas ateities žmonėms.

Džiaugėsi gubernatorius, kad „Ohio Education Association“, kuri pagal tradiciją remia demokratų, šį kartą jį indorsavo. Šio vakaro programai vadovavo, „Demokratas už Voinovich“ slovenų veikėjas Tony Petkovsek. Šiame pobūvyje dalyvavęs dr. Viktoras Stankus, komiteto pirmininkas „Ohio lietuviai už George Voinovich ir Senatą“, gubernatoriaus žmonai, Janet įteikė gėles su padėka už jos nenuilstamą paramą savo vyrui. Dr. Raimundas Šilkaitis gubernatoriui perdavė iš lietuviškų laikraščių aprašymus apie įvairius pobūvius, kur dalyvavo gubernatorius. LR garbės konsulė Ingrida Bublėnė jį informavo apie jos koordinuojamą programą tarp Ohio ir Lietuvos ministerijų.

Pobūvyje taip pat dalyvavo Gražina Kudukienė ir Medeleine Dautartas, Prancūzijos rezistencijos apdovanota didvyrė. Dr. Viktoras Stankus

Nelsienė gavo sutikimą steigti mitybos ir bendravimo centrą. Iš pradžių buvo kreiptasi į Šv. Kazimiero parapijos kleboną prel. J. Kucingį, kad leistų pasinaudoti pietų metu (pradedant pirmadieniu, baigiant penktadieniu) parapijos žemutine sale ir prie jos esančia virtuve. Bet klebonas nesutiko, nes tuo metu parapijos mokykloje vyko pamokos, nors lietuvių tautybės vaikų joje jau nebuvo. Tada kreiptasi į tautinių namų valdybą, kuri apacioje esanti mažesnė salė kaip tik tiko šiam reikalui.

Pirmiausia pietų reikalais rūpinosi Nijolė Pupienė, kuri tuo metu buvo LB Vakarų apygardos vicepirmininkė socialiniams reikalams. Ji pakvietė valgyklos vedėją Anelę Ariene, kuri jau daugiau kaip dešimt metų šiam centrui vadovauja.

Iškilmingas vyresniųjų lietuvių mitybos centras (programa remiama valdžios) pradėjo veikti 1988 m. sausio mėn. Iškilmingas atidarymas įvyko 1988 m. kovo 10 d. Dalyvavo Los Angeles miesto tarybos narys John Ferraro ir dar keli pareigūnai.

Iš pradžių pietums susirinko iki 60 lietuvių ir daugiau. Atvykdavo ir poetas Bernardas Brazdžionis su žmona Aldona. Šalia maisto, pristatomo iš amerikietiškos virtuvės, kartais būdavo patiekiami ir lietuviški patiekalai. Lietuviškos šventės būdavo pažymimos papuošiant salę, pagerintais valgiais ir atitinkančia programa. Panašiai ir gimtadieniai buvo švenčiami su vynu ir tortais.

Vėliau lankytojų skaičiui sumažėjus dėl išvykimo į Ana-

pus, kiti dėl sveikatos jau nepajėgia atvykti čia pietus pagalyti ir susitikti su pažįstamais, tada buvo priimami ir kitataučiai. Dėl to vedėjos darbas tapo sudėtingesnis, nes reikia mokėti be lietuvių ir kitas kalbas (anglų, ispanų), taip pat derintis prie tų žmonių papročių.

Šiuo metu mitybos centre lankosi vidutiniškai arti 40 asmenų, kurių tik puse sudaro lietuviai.

Maistas patiekiamas sveikas, balansuotas, profesionaliai pagamintas, skanus, šiltas. Iš galinčių užsimokėti valgytojų prašoma tik 1.50 dol., nors tokio maisto savikaina yra mažiau 5 dol. Amžius – 60 metų ir daugiau.

Svarbu, kad centras turėtų reikalingą juo besinaudojančių asmenų skaičių, nes kitaip gali būti sujungtas su kitų tautybių tokiu centru. Patogumas vyresnio amžiaus asmenims yra didelis: nereikia pietų metu gaminti, plauti indų, malonu susirinkti ir pasikalbėti su pažįstamais.

Gegužės 17 d. A. Ariene buvo pakviesta į LB Vakarų apygardos suvažiavimą, kuriame vicepirmininkas soc. reikalams M. Sodeika supažindino suvažiavimo dalyvius, sakydamos, kad A. Ariene kiekvieną atsilankiusį sutinka su šypsniu ir šiltu žodžiu pasveikina. Čia yra ne tik mitybos centras, bet ir kultūrinio bendradarbiavimo židinys. A. Ariene buvo įteiktas atitinkamas atestatas už uolų pareigų vykdymą. Dar pažymėtina, kad A. Ariene šiame darbe savanoriškai yra talkinusi S. Strikaitienę, o dabar paskutiniuoju metu O. Kantienė, B. Tompauskienė ir neseniai savo talka prisidėjusi O. Markrotienė.

Ig. Medziukas

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazinant pašto išlaidas, pakvitavimai už gautas prenumeras nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, patyrima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00

Tik šeštadienio laida:		
JAV	\$55.00	\$40.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00

Užsakant į Lietuvą:		
(Air cargo)	\$100.00	\$55.00
Tik šeštadienio laida	\$55.00	

Užsakant į užsienį oro paštu		
Tik šeštadienio laida	\$500.00	\$250.00
	\$160.00	\$85.00

Vyriausia redaktorė – Danutė Bindokienė
Administracijos – Valentinas Krumpis
Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsunčiamos, gaus prašymą ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuotra. Nenaudotų straipsnių nesaugo.

• Prašome siunčiant paaiškinti kopiją.

LINAS SIDRYS, M.D.

Akių ligos / Chirurgija
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-6622
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7709

DR. L. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. A.B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. 708-422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmad: 3v.p.p.-7v.v., antr. 12:30-3v.p.p.
treč. uždaryta, ketvirt. 1-3v.p.p.
penktad. ir šeštad. 9v.r.-12v.p.p.

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.

Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6187 S. Archer Ave. (prie Austin)
Tel. 773-585-7755
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, D.D.S., P.C.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to
diplomu, lietuviams sutvarkys dantis
už priemamą kainą. Pacientai
priimami absoliučiai punktualiai.
Susitarimui (kalbėti angliskai)
Tel. 708-422-8280

ARAS ŽILBOJA, M.D.

INDRĖ RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

LB Los Angeles apylinkės valdybos dalis. Iš k.: sekr. Laimutė Baltrenaitė, koresp. Stasė V. Pautienienė, izd. Juozas Pupius, vicepir. Lida Avizonienė, pirm. Auris Jarašionas, Linas Udrys, jaunimo atst., Daina Žemaitaitė jaunimo atst., Lietuvių dienų šventės direktorius muz. Viktoras Ralys.

Nuotr. A. Čepulio

PRAGAIŠTINGOJI TEORIJA

Pirmoji Genezės knyga ir
Darvino evoliucijos teorija

KAROLIS MILKOVAITIS

Gal klystu, bet atrodo, kad Darvino evoliucijos teorija mūsų raštijoje iš Genezės tiesos taško dar nebuvo plačiau gvildinta. O turėtų būti, nes ne tik platiame pasaulyje, bet ir mūsų tautoje — šiaip, o ypač anapus, kaip iš pokalbių patirta, yra nemažai evoliucijos išpažinėjų, abejojančių ar nuomonės neturinčių.

Kadangi, kaip žinoma, Darvinas savo evoliucijos teoriją paneigia Dievo Kūrėjo žodi Genezės knygoje, tai kyla klausimas:

**Kieno autoritetu
parašytas Šventasis
raštas? Atsakymas —
Dievo!**

Pirmosios Genezės knygos pirmasis perskyrimas tvirtina, kad 6-tą dieną žmogų sukūrė Dievas. Bet 19-tojo šimtmečio anglas gamtininkas Darvinas savo evoliucijos teorijoje tai paneigia ir netiesiogiai tvirtina, kad žmogus išsivystė iš žemėsinių gyvūnų. Žinodami, kad Šventasis raštas yra Dievo įkvėptas, tai tikrai žinome, kad jame parašyti žodžiai yra tiesa. Todėl galima būtų sakyti, kad Darvino nesąmonė neverta nei svarstymo. Bet kai ja užsikrečia ir išpažinėjai prisipažįsta karmų kartos, tai ji atsiranda dėmesio plotmėje ir, tiesos dėlei, verta abipusių argumentų svarstymo. Kieno autoritetu paskelbta evoliucijos teorija? Atsakymas Darvino!

**Kas yra Darvinas ir kaip
atsirado jo evoliucijos
teorija?**

Čarlis Robertas Darvinas buvo 19-ojo šimtmečio silpno tikėjimo anglų gamtininkas, kuris, apkeliavęs Pietų Ameriką, Australiją, Pietų Afriką ir aplankęs daug ramiojo vandenyno salų, sutiko gausius zoologijos, botanikos ir geologijos rinkinius. Besigilindamas į savo surinktą medžiagą, jis susikūrė išvadą (kuria pavadino teorija), kad aukštesnioji gyvūnija, taigi ir žmogus, yra laipsniškai išsivysčiusi iš žemesnės ir kad net labai skirtingos gyvūnų rūšys praeityje yra turėjusios bendrus protėvius. Jis 1859 metais savo išvadą pasakė knygoje: „The Original of Species“.

Ta knyga visuomenėje sukėlė aukso obuolio nesutarimo nuotaiką ir daugelis toje teorijoje rado priežastį Dievo buvimui paneigti. Ypač tuo teiginiu žavėjosi komunistas. Daugelis Darvinui pritaria iki šiandien. „Evoliucionieriai“, paneigdami Kūrėją, aiškina, kad Dievas pasaulio nesutvėrė, kaip Šventasis raštas teigia, bet viskas „išsivyniojo“ iš stipraus sprogi-mo visatoje (angl.: „big boom“). Ir kai kurie šie iš sprogi-mo „išsivyniojo“ gyviai laipsniškai „kultūroje“ ir šiandien jau yra žmonės.

**Kokiais įrodymais
Darvinas rėmėsi?**

Moksliska prasme — jokiais. Apie biochemiją Darvinas neturėjo jokio supratimo (ir negalėjo turėti), nes tada ta mokslų šaka dar nebuvo žinoma. Bet biochemijos mokslas tiriantis organizmų dėsningų derinių sudėtį, tokiu svarbiu sprendimui padaryti yra būtinas.

Evoliucija (išsivystymas) nėra tas pats, kas yra kitemas: senėjimas, augimas ir t.t. Darvino evoliucijos pagrindinė mintis yra, kad gyviai palaipsniui išsivystė iš bendrų protėvių. Kuo jis paremia savo tokį tvirtinimą? Paprastu

akies žvilgsnio išpūdiu.

Jei tikėti Darvino vystymosi prielaida, tai kyla klausimas: kodėl ta evoliucija staiga sustojo veikti? Kodėl, sakykim, beždionių gentyse per tūkstančius metų nepadarėta jokios pažangos? Jos kaip karstėsi po Afrikos medžius, taip nebesikarstė. Niekad neteko matyti, kad beždionė medyje knygą skaitytų ar ją rašytų. Kodėl jų (ir kitų gyvulių tarpe) niekad nebuvo ir nėra jokių Michelangelų, Šekspyrų, Einsteina, Mozartų ar Bezdionių? Į tai Darvinas neat-sako.

**Ką žada Darvinas jo
mokslo išpažinėjams?**

Pagal Darviną, žmogus, kaip išsivystęs iš gyvūlio, neturi sielos. O Kristus, kaip būvęs žmogus, taip pat yra evoliucinio išsivystymo — taigi kokio Afrikos orangutango gimnaitis, ir, suprantama, be sielos.

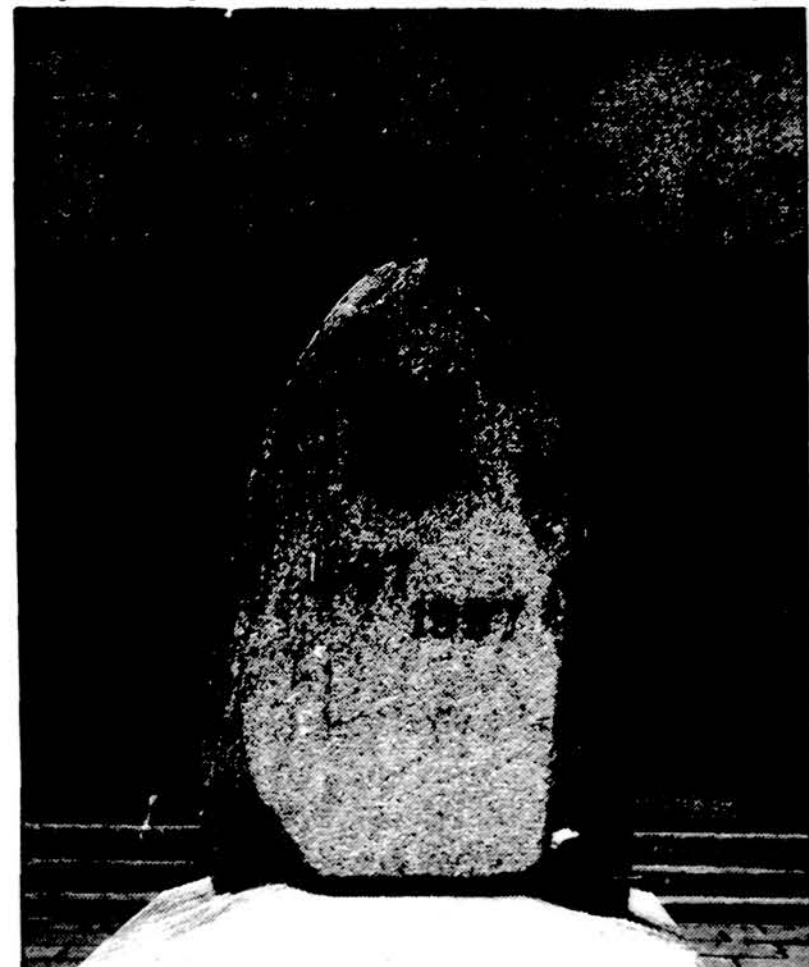
**Kokios iš to darytinos
išvados?**

Liūdnos. Pagal Darviną, Šventasis raštas skelbia netiesą. Jei taip, tai Kristus ant kryžiaus kentėjo ir mirė bereikalingai, ir jo prisikėlimas žmonijai jokios reikšmės neturi. Bažnyčia tad yra bevertė organizacija. Kunigija — nereikalinga. Liurdo, Fati-mos, Medjagorės pasirodymai yra nesveiko proto vizijos. Šventraštis yra nesąmonių rinkinys ir mums, kaip beždionių, arkliai ar kiaulėi, nereikia rūpintis išganymu nei nuodėmių atleidimu. Nereikia tikėti į prisikėlimą ir pomirtinį gyvenimą, nes jo neturėsime. Nereikia eiti išpažinties, nereikia melstis ir eiti į bažnyčią. Lietuva be reikalo rūpinasi išganymu nei nuodėmių atleidimu. Žodžiu, Darvino žmonija neturi ateities. Dvasinis nihilizmas!

**Ką žada Dievas jo
mokslo išpažinėjams?**

Atsakymą rasime Romėnų knygoje (10.1): „Kas tiki į Jį, nenusivils“ Ir „Tikiu į Dievą, Tėvą“ išpažinimo maldos, tikintiesiems žadančioje šviesų amžinajai gyvenimą. Tuose keliuose žodžiuose viskas pasakyta.

Kiek atsimeinu, tarpukarinėje Lietuvoje darwinizmas

Punsko 400 metų sukakčiai paminėti pastatytas paminklas.

Nuotr. Viktoro Kučo

Vejo malūnas šalia Antalieptės, Utenos apskrityje.

Nuotr. Viktoro Kapočiaus

LAIŠKŲ DĖŽUČIŲ NAŠTOS

Kiekvienas laukiame savo pašto siuntos, laiškų ir, žinoma, mūsų populiarios lietuviškos spaudos, kuri mus informuoja, kartais net pamoko per naudingas sveikatos ar įstatymų aiškinimo sritis. Deja, man atrodo, kad ne aš viena kenčiu nuo nepaprasto neprašytų siuntų potvynio, kurios perkrauna mano šiukšlių dėžes. Dešimtys katalogų, siūlymų pirkti prekes pagal šimtus su nuotraukomis lapelių. Paskutiniu metu tokių siuntų, bent Ohio valstijos, žymiai padaugėjo, nes valstijos automobilių registracijos biuras pradėjo „pardavinėti“ reklamų agentūroms automobilių savininkų adresus ir pavardes. Sunku suskaičiuoti, kiek yra veteranų organizacijų, kurios siunčia ne vien adresų lipinukus, bet plunksnakocius, kalendorius, atvirukus. Kartą pajutusi sąžinės balsą, kad ką nors naudingo pasilaikau veltui, pasiūčiau kelis dolerius... Deja, paskutiniu metu jau gaunu reikšmingus pranešimus, kad patekau į laimėtojų skaičių su galimybe laimėti iki tūkstantio dolerių. Nurodytas „laimėtojo“ numeris šalia mano pavardės neva tai sutampa su galutiniu prane-

šimu apie galimybę laimėti, jei... Paskutiniu metu tokių „laimėjimų“ pranešimų esu gavusi net keliolika... Šalia to, esu skatinama atsiųsti, kad ir labai kuklią auką su pastaba, kad toji auką nesanti laimėjimo sumos dalis... Tai iš kur tie veteranai ir kitos organizacijos sukelia tas milžiniškas sumas?

Kitas būdas prekybininkams „meškerioti“ yra atsiunčiamos vadinamos vartotojų apžvalgos su prašymu pažymėti mėgstamiausią dantų pastą, muilą, aparatūrą, vaizdajuostes, maisto produktų markes ir daugelį kitų. Tai neva prisidės prie prekių pagerinimo ir, žinoma, kaip atlyginimas užpildžiusiems klausimų lapą, būsią atsiųsta daug kuponų ir nuolaidų pažadų. Tai skani, bet labai nenaudinga meškerė.

Ne lengviau yra pensijos amžiaus sulaukusiems asmenims. Senjorai turi net kelias organizacijas, reikalaujancias ir nario mokesčio, ir aukų. Viena net praneša, kad vadinami „notch victims“ („metų atrinkimo aukos“ — asmenys, pagal kurių gimimo metus yra kiek sumažintas socialinio draudimo mokėjimas) netrukus gausią kompensaciją net iki 5,000, Senatui padarius nutarimą. Atsiunčiamos pasi-
rašymai petijos senatoriams ir Kongreso atstovams tam projektui pritarti kartu su reikalingu „dovanos“ pastangų išlaidoms padengti. Deja, niekur žiniasklaidoje apie tokį projektą žinių nėra...

Mes, Amerikos lietuviai, turime stiprius solidarumo jausmus mūsų organizacijoms, kurios atlieka puikų labdaros darbą. Jų tarpe yra jau seniai įsikūrus ir labai populiarius BALFas, o paskutiniu metu išpopuliarėjo daug Lietuvai pasitaraujantis „Mercy Lift“ ir Almos Adamkienės fondas. Taip pat mūsų jaunimo organizacijos bei populiarioji Dainavos stovyklavietė yra reikalingos visų mūsų paramos kaip jos reikalinga yra užsienio lietuvių spauda. Jos nežada „laimėjimų“, nešvaisto pinigų nereikalingoms pašto siuntoms, tik atlieka savo darbą visų mūsų naudai. Aišku, kad visi turime laikytis kokio biudžeto pagal pajamas, tačiau privalome skirti tam tikrą dalį labdarai, visų pirma remti lietuviškas organizacijas ir spaudą. Ypač svarbu nieko neužsakinėti per atsiųstus katalogus, nes tai išsaus naują siūlymų potvynį. Patarina lankyti parduotuves, jose apsipirkti, tuo niekam neįpareigojant. Jokiam kataloge nėra tokių prekių, kurių negalima rasti apsipirkimo cent-

ruose. Aurelija M. Balašaitienė

PASTOGĖ MOTINOMS IR VAJKAMS, PATYRUSIEMS ŠEIMOJE SMURTA

Pagalbos ranką smurtą patiriančioms motinoms ir vaikams ištiesė Vilniaus savivaldybės Socialinės rūpybos, globos ir pašalpų centras. Įkurta naujo tipo socialinė įstaiga — Motinos ir vaiko pensionas, pranešė centro direktorė Angelė Čepėnaitė.

Pensione laikinai gali apsigyventi smurtą patyrusios motinos su vaikais, tos, pasak A.Čepėnaitės, kurias muša ir kitaip terorizuoja jų vyrai, kurioms gyvenimas atrodo esantis be išeities. Naujoje socialinėje įstaigoje įrengta dvidešimt kambarių su individualiais sanitariniais mazgais, yra vaikų žaidimo kambarys, virtuvėlė. Čia prisiglaudusios moterys ir vaikai gali gauti kvalifikuotą socialinio darbuotojo, socialinio pedagogo bei psichologo pagalbą. Specialistai padės išgyventi krizę, spręsti konkretes psichologines bei finansines problemas. Sudarytos sutartys su teisininkais, gydytojais, policija ir kitomis institucijomis, kurių pagalbos gali prireikti smurtą patyrusioms moterims, nusprendusioms ryžtingai spręsti savo problemas.

Be to, susibūrusios po vienu stogu, panašaus likimo moterys ir viena kitai daug kuo gali padėti — išsipasakoti savo vargus, pasitarti.

Pastogė naujajame pensionate pirmą mėnesį suteikiama nemokamai. Jei prireiktų ilgiau gyventi, dirbančioms moterims gali tekti nedidelę sumą sumokėti. Maistą pensiono gyventojos gamina paties iš savo produktų, patalpas valo taip pat paties.

Tai pirmoji tokio tipo socia-

CLASSIFIED GUIDE

IVAIRIOS

**ELEKTROS
ĮVEDIMAI — PATAISYMAI**
Turis Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

**AUTOMOBILIŲ NAMŲ SVEIKATOS
IR GYVYBES DRAUDIMAS.**
Agentas Frank Zapolis ir Orl. Mgr. Aukstis
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

**TAISOME
SKALBIMO MAŠINAS,
SALDYTUUVUS, SILDYMO
SISTEMAS, VIRYKLAS,
ORO VESINTUVUS.**
H.DECKYS
TEL. 773-585-6824

FOR RENT
1 & 2 bedrm. Heated, newly
decorated Golf view apartments.
Available now!
Call: tel. 1-708-448-1022 or
1-773-737-6538.

**ROŽINIS RADUO
BANGOMIS**
WNZZ * AM 750
Sėkmingai 9:32 v.r.
„Kalbėkite rožinį radiją už taiką
pasaulyje“
Dievo Motina Marija Fatimaja

Moteris ieško darbo. Gali
slaugyti ligonius, prižiūrėti
vaikus, padėti namų ruošoje
ir gyventi kartu.
Tel. 773-434-6164.

NEKILNOJAMO TURTO

GREIT PARDUODA

**RE/MAX
REALTORS**
(773) 586-5959
(708) 425-7168

RIMAS LSTANKUS

• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Persiunkame nuolaidas

Century 21 **KONECK REALTORS**
7922 S. Pulaski Rd.
4385 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
773-284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus
kreipkitės į Danutę Mayer, Ji
profesionaliai, sąžiningai ir asme-
niškai pataravims. Įkainavimas
veltui.

MĖLYNĖS! MĖLYNĖS!
Galiu prisigauti patyr. arba pirkti jau
pririnktą. Valiucis: 1-94 Ild Michigan East
1 | New Buffalo. Toliau sekite linkus |
Mike's Blueberries. Atsivežkite uogoms
kreipitės. Čia graži vieta visai šeimai
pasidžiuginti gamtoje. Tel. 616-469-2509.

773-585-9500

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA. MALONU DOVANOTI, SMAGU GAUTI

Kiekvieną ketvirtadienį Jums, „Draugo“ 4 psl., spausdiname
trumpą ištrauką iš mūsų knygų katalogo. Įsigykite!

Autorius (v.pav.)	Pavadinimas	Kaina
1. K.P.Čelėšius	Ką mes tikime	\$2.00
2. Ald. Kačanauskaitė- Zaborienė	Aleksandras Kačanauskas kūrinių rinkinys I t.	\$12.00
3. Ald. Kačanauskaitė- Zaborienė	Aleksandras Kačanauskas kūrinių rinkinys II t.	\$12.00
4. Ričardas Mikutavičius	Kad Lietuva neišsivaikščiotų	\$5.00
5. Ant. Lipietis	Kai saulė lėpė	\$1.00
6. Belys Auginas	Kalėdų paukštė	\$5.00
7. Bronius Žumeris	Kalėdų varpai	\$0.70
8. Juozas Pupis	Kalifornijos ir salynų valstybių lietuvių almanachas	\$12.00
9. Vladošas Telkanyš	Kamino šešėlyje	\$12.00
10. Liudas Dovydasas	Karaliai ir buvęs	\$2.00

Knygas užsisakyti galite tel. 773-585-9500, fakso 773-585-8284
arba paštu. Mūsų adresas:

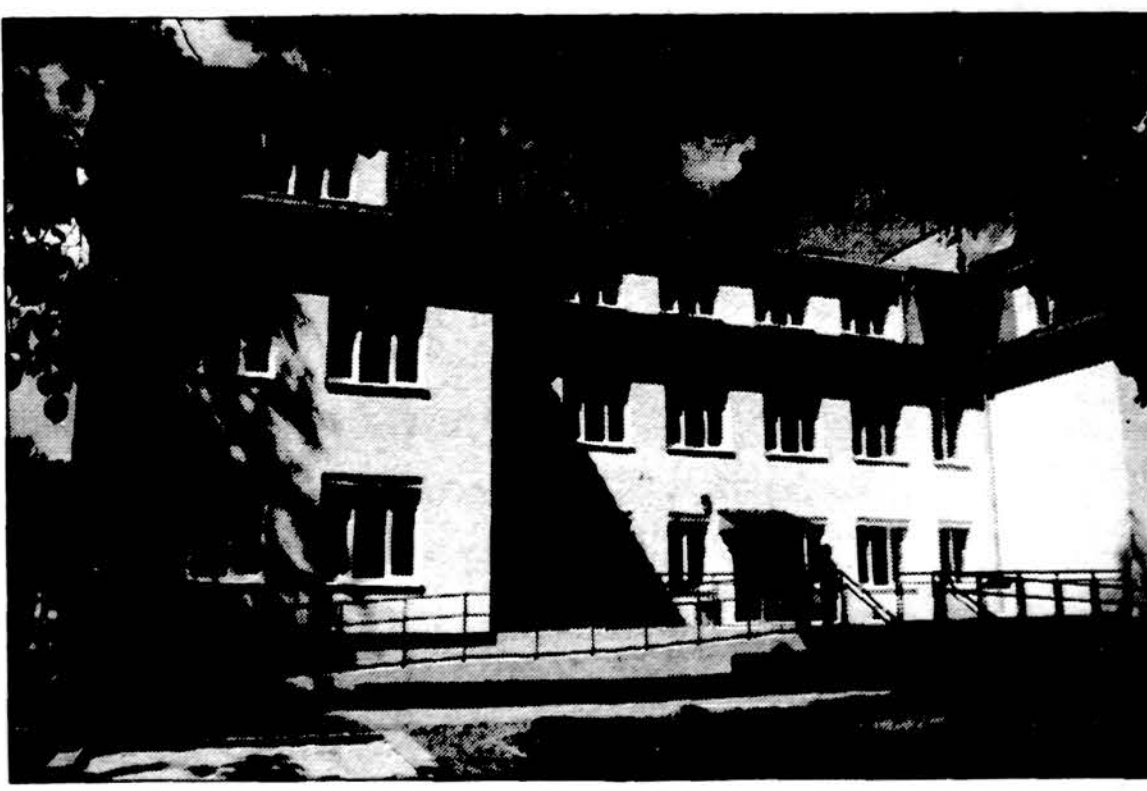
„Draugų“ administracija, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.
Persiųstimo išlaidos vienai knygai — \$3.95, kiekvieni papildomai pridėsi \$0.95.
Gyvenamoms IL valstijoje pridėsi 8.75% „sales tax“.

„Draugo“ administracija

linė įstaiga ne tik Lietuvoje,
jū nėra ir kaimyninėse val-
stybėse. Panašių pensijų
šeimoje smurtą patiriančioms
motinoms ir vaikams yra Nor-
vegijoje, Švedijoje, Suomijoje.
Su patyrimu yra susipažinusi
ir Vilniaus savivaldybės So-
cialinės rūpybos, globos ir
pašalpų centro direktorė.

Naujojo Motinos ir vaiko
pensiono adresas — neskel-
biamas. Tai daroma dėl to,

kad smurtą patyrusios mote-
rys čia galėtų jaustis ramios,
kad persekiojami jų negalėtų
pasiekti. Norintioms apsigy-
venti reikia kreiptis į Vilniaus
savivaldybės Socialinės rūpy-
bos, globos ir pašalpų centrą
— Gedimino pr. 37, telefonas
— 22 78 35. A. Čepėnaitė
prašo, kad apie naują įstaigą
gydytojai informuotų savo pa-
cientes, kurios kreipiasi medi-
cinos pagalbos dėl patirto
šeimoje smurto. (Elta).

Motinos ir vaiko pensionatas, atidarytas Vilniuje, Vytenio gatvėje, 8 m. birželio pabaigoje.

Nuotr. Eltos

RUDAS AR RAUDONAS — ABU LABU TOKIU

DR. RŪTA GAJAUŠKAITĖ

Dr. Rūta Gajauskaitė

Antrą kartą paskelbtas genocido vykdytojų klausimas ir antrą kartą labai sumaniai taikomas visą bėdą suversti ant „iešmininko“ — t.y. KGB darbuotojų.

Antrą kartą užuot desovietizacijos įstatymo, apimančio visą kolaboravimo su okupantų deapazoną (organizavimą, vykdymą, padėjimą ir išdavystę) — įstatyme kalbama tik apie vykdytojus — KGB.

Antrą kartą užuot visiškai kolaborantų išeliminavimo iš politikos ir valdymo — siūlomi daliniai ir trumpalaikiai apribojimai 1% kolaborantų.

Antrą kartą išvengiama tikslas bei visuotinio desovietizacijos apsvaistymo, politinio įvertinimo bei įstatyminio suregulavimo, pradedant pilietinių teisių apribojimu ir baigiant baudžiamąja atsakomybe už valstybės išdavimą, tautos genocidą, turto sunaikinimą ir dyvasinę ištisų kartų luošystę.

Antrą kartą demonstruojami „geri norai“ ir „blogas vykdymas“, pavertiant „didžiules pastangas“ niekais.

Ar taip jau nežinomas dirvo- nus plešiam ir nėra iš ko pasimokyti, kad iš naujo dvirati išradinėjam? Ar kokiam pasaulio užkampy, o ne Europos vidury gyvename, kad neturime, kur pasidairyti, kas tvarką jau įsivedė? Ar esame tokie neišmanėliai, kad tik piktžolių viršūnėles skabytume, užuot rovę iš pat šaknų?

Ne, nesame kvaili, tik sumaniai kvailinami, nukreipiant dėmesį nuo esmės į smulkmenas. Ir pavyzdžių turime: tai Čekija ir Vokietija. Štai, kad ir nacizmo-komunizmo Siamio dvynys, sunaikinęs 50 milijonų gyvybių, buvo įvertintas Niurbirgo procese ir labai racionaliomis priemonėmis skubiai likviduotas. Visi naciai pagali kaltės dydį buvo suskirstyti į 5 grupes — pagrindinius kaltininkus, kaltus, mažiau kaltus, palaikytojus ir nekaltus, — ir atitinkamai nubausti. Nekaltieji ir palaikytojams buvo atimta rinkimų teisė, uždrausta profesinė veikla, o kitiems — pagal kaltumo laipsnį skirta bausmė, pagal įstatymą. Lietuvoje siūloma atvirkščiai — kaltiems atimti laikinai rinkimų teisė ir profesinė veikla. Beja, tik vykdytojams (KGB), visai neiešiant pagrindinių kaltininkų — komunistinės nomenklatūros!

Rinkimų teisės atėmimas Vokietijoje garantavo, kad parlamente ši organizacija ir jos atmainos (kaip mūsų TSKP-LKP-LDDP ir dar 30 persikrikštijusių partijų) neturės atstovo, taigi neįtakos politikos. Nacių politinės veiklos nutraukimas sudarė prielaidą atsikurti uždraustoms ir

kurtis naujoms organizacijoms, nesibijant, kad naciai transformuosis ar infiltruosis į kitas struktūras. Taip, deja, atsitiko Lietuvoje. Komunistai „subyrėjo“ į 30 partijų — partijų bei persikrikštijo įvairiais vardais, turinčiais Lietuvos istorinę reikšmę arba analogus užsienyje. Būtent, jos įsitvirtino Seime, o Sąjūdis apskritai išeliminavo iš politikos. Tokiu būdu naujos politinės jėgos nuslopintos, o „buve ir nepražuvę“ taip ir liko valdžioje. Akivaizdu, kad jie nepriims save baudžiančio įstatymo, o, geriausiai atveju paaugos mažiausią savo dalį ir „nubaus“ taip švelniai, kad greičiau bus panašūs į apdovanojamą.

Profesinės veiklos draudimas Vokietijoje garantavo, kad iš visų valdžios struktūrų (ypač vadovaujančių postų) bus eliminuoti naciai. Ypač svarbu buvo uždrausti dirbti jiems pedagoginį darbą.

Įstatymu numatytos bausmės kaltiems — įgyvendino teisingumą nusikaltimų organizatoriams ir dalyviams. Tai buvo aukščiausioji bausmė (mirtis) ir sunkieji darbai iki 10 metų. Taip demokratinės šalys greitai ir ryžtingai denacifikavo Vakarų Vokietiją. Pasekmės akivaizdžios — išvengta nukentėjusių valstybių revanšistinių veiksmų ir sudarytos prielaidos pati vokiečių sąmonėjimui. Šiandien Vakarų Vokietija — klestinti šalis, pajėgianti padėti atsili-kusiai Rytų daliai.

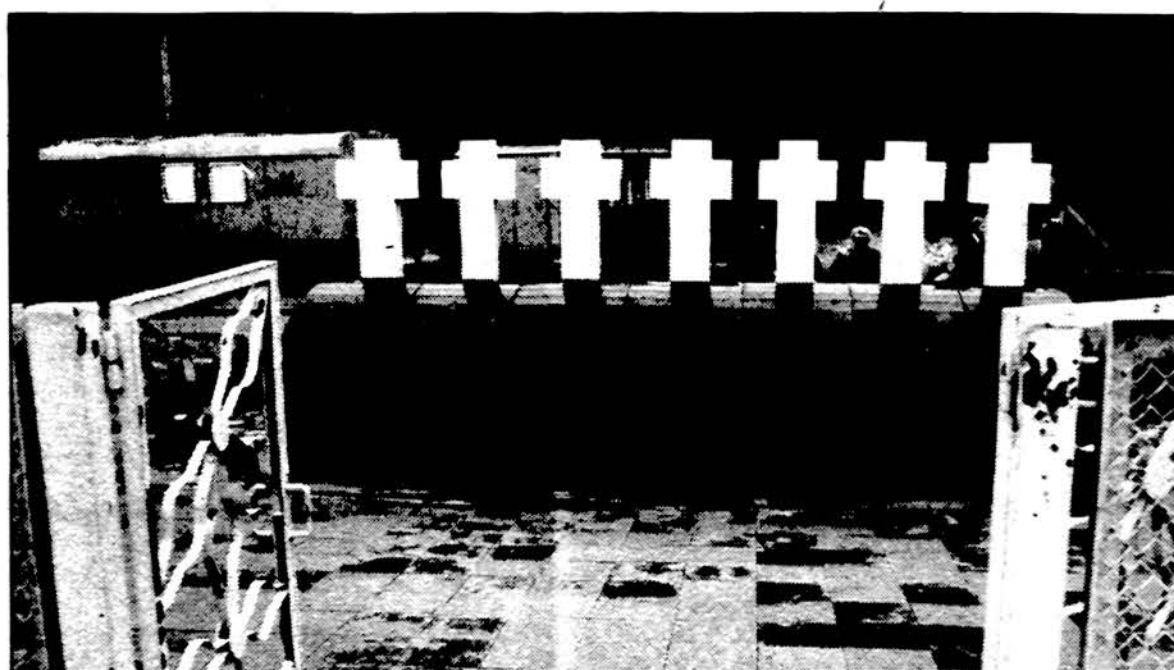
Rytų Vokietijoje denacifikacija vyko „sovietiška“ — t.y. atgal sujungiant kažkada iš-operuotus Siamio dvynius: komunistų ir social-demokratų partijos buvo sujungtos (kaip dabar Lietuvoje jos jau blokuojasi į koaliciją) ir vieninga Vokietijos socialistų partija, į kurią patyliukais buvo priimti ir eiliniai nacionalsocialistai (naciai). Jų visų siekiai ir metodai visada buvo vienodi. Jie ir sužlugdė Rytų Vokietijos ūkį.

Lietuva, kaip matome, eina Rytų Vokietijos keliu ir turime tas patias pasekmes: persikrikštijusių komunistų ir KGBistų valdžia, antrą kartą jų pasigrobta Lietuvos turta ir beviltiškai žlunganti ūkį, mūsų gyvenimus ir viltis.

Akivaizdu, kad Lietuvai reikalingas įstatymas, apimantis visą kolaboravimą, o ne vien KGB krivinus darbus. Reikalingas įstatymas, įgalinantis ne tik išvalyti visas valstybines institucijas nuo raudonojo maro, kaip kad Vokietijoje nuo rudojo, bet ir užkirsti kelią ateityje jam atsigausti. Rudas ar raudonas maras — abu labu tokiu. Todėl būtina visiems žinoti kas yra kolaboravimas, kad „buve ir nepražuvę“ savo demagoginiais išvedžiojimais nesuversėtų visos bėdos ant grupelės samdytų žudikų, o patys nepasiliktų valdžioje.

Kolaboravimo reikšmę kiekviena tauta apibrėžia, remdama savo istorinę praeitimi. Lietuva turėtų turėti savo ypatingą kolaboravimo sąvokos apibrėžimą, nes ir sąlygos buvo ypatingos. Galėtume kolaboravimą įvardinti taip:

Kolaboravimu yra laikomas aktyvus dalyvavimas svetimos valstybės pirmojo politinio rezimo struktūrose (komunistinių, nacistinių organizacijų, baudėjų, „stribų“, žvalgybos ir kontržvalgybos organuose), siekiančiose įgyvendinti svetimos valstybės politinę valią, darantią materialinę, moralinę arba politinę

Paminklas žuvusiems pasienio pareigūnams Medininkuose.

Nuotr. Eltos

žalą Lietuvai.

Svetimos valstybės valią vykdydusios sistemos struktūrą sudaro organizatoriai vykdytojai ir padėjėjai.

Organizatoriai pokario Lietuvoje buvo respublikos KP CK ir rajonų bei miestų partijos komitetai, biurai, kurie formavo sau reikalingus padalinius.

Vykdytojai — tai KP užduotims vykdyti sukurtos struktūros, kurių pavadinimai keitėsi (VCK, NKVD, KGB), tačiau funkcijos buvo tos pačios — represinės priemonėmis išlaikyti komunistinę diktatūrą.

Padėjėjai — tai savarankiški ar priverstinai teikiantys informaciją bei patalpą piliečiai, darantys žalą kitų žmonių saugumui arba Lietuvai. Savarankiška padedantys dirbo iš idejos arba už mokesčių. Priverstiniai — dėl šantažo arba moralinės naudos (ramybės, karjeros ir pan.). Visose grupėse gali būti netikros informacijos teikėjų, todėl būtina apibrėžti informacijos sąvoką.

Siūloma tokį apibrėžimą: Informacija — tai žinios, savanoriškai ar per prievartą teikiamos svetimos valstybės pirmojo politinio rezimo struktūroms ir daranti žalą piliečių saugumui arba Lietuvai.

Toks informacijos apibrėžimas padėtų atskirti niekuo nepakenkusius Lietuvai ir žmonėms nuo jai pakenkusių informatorių. Informacijos turinio įvertinimo kriterijų galeėtų būti ir daugiau, tačiau turėtų būti privalomi: neigiamai turi būti vertinama informacija, padariusi žalą piliečių saugumui (pažeidusi piliečių teises) arba padariusi žalą Lietuvai.

Žala piliečių saugumui — tai ne tik trėmimai ir Sibiro, sušaudymai, kalėjimai ar psichiatrinės ligoninės. Tai ir nuolatinis piliečio ir jo artimųjų persekiojimas, galimybių mokytis, dirbti, skelbti darbo rezultatus, gyventi pasirinktoje vietoje, važiuoti į užsienį ir pan., trukdymas.

Žala Lietuvai gali būti trejoja: moralinė, materialinė ir politinė. Šiuo metu didžiausia moralinė žala Lietuvai daroma, eskaluojant tariamą reabilitavimą tų žmonių, kurie prisidėjo prie žydų tautos genocido. Materialinę žalą geriausiai iliustruoja 6 kartus pigiau nei lietuviams parduojama elektra bei žemiau savikainos mėsa Kaliningraui. Lietuvos skolų sąskaita, mūsų tolesnio skurdinimo dėka, Europos viduryje išliko Rusijos karinė bazė. Tuo patiu ir politinė žala akivaizdi — nelikvidavus Molotovo-Ribentropo padarinių, palikus savo žemėje (Karaliaučiuje) okupanto didžiulią karinę bazę, grasinančią visai Europai, mes negalime tikėtis pagramos.

Išdestytos kolaboravimo ir informacijos sąvokos rodo, kad

PREZIDENTAS VETUOJA

DR. VLADAS VOVERIS

Prezidento veto šių metų birželio 30 d. priimtam Lietuvos Respublikos įstatymui dėl KGB kadrinių darbuotojų veiklos apribojimo sukėlė sumaištį daugeliui. Toks, nors ir labai švelnus, pamosavimas pirštu sovietmečio žmonių teroro ir tautos genocido vykdytojams sukėlė kone isterijos priepuolį atžaloms socialistų,

siūlomą įstatymą dėl KGB, kaip ir ankstesnis dėl deputato statuso, desovietizacijos ne išspręs. Juk ir šiandien Seime yra teismo pripažinta KGBistė „Šatrija“. Ir kas gali užginti, kad čia nėra dar teismo nekonstatuotų „marijų“, „gracijų“, „ažuolių“ ir „berželių“? Akivaizdu, kad įstatymas dėl KGB yra daugiau skirtas propagandai o ne realiam problemos išsprendimui. Paaukiojus pestininkus (beje, jau gerai įsikūrusius privačiame sektoriuje, pradedant ne vien bankais ir baigiant apsaugos sistemomis), sovietinė nomenklatūra išsaugos savo branduolį ir netgi represinių struktūrų kadrus: policijoje, prokuratūroje, teismuose. Todėl net Seime ramiai sėdi raudonieji generaliniai prokurorai, partorgai, marksizmo propagandistai, o ką bekalbėti apie ministerijas? Argi jie priims prieš save įstatymus? Ne, neįims. Blogiausia, kad jie dar ir kenkia Lietuvai: kenkia pasauliui viena deklaruodami, o visai ką kita darydami. Pagal šių darbų naudingumą ar žalą Lietuvai galime spręsti apie vykdytojų politinę priklausomybę.

Kas gali teigti, kad 9 kilometrų žemės prie Vištyčio yra vertingiau Lietuvai, nei toks pats gabalas jūroje prie Nidos su naftos gręžinio bokštelio? Kas gali teigti, kad nuo amžių buvusios baltų žemės, vadinamos Mažąja Lietuva, naudingesnės rusų okupanto karinei bazei negu NATO buveinei atiduoti? Kas gali tvirtinti, kad 6 kartus pigesnė elektra ar mėsa rusams naudingiau, negu savų invalidų ar daugiaaukščių šeimų parėmimas.

Ar rudų, ar raudonų — darbai buvo vienodi ir pasekmės tos pačios. Liejosi kraujas, skurdo žmonės ir klestėjo diktatūra. Taigi ir kovos priemonės su abiejų spalvų nusikaltėliais turi būti vienodos. Argi dar neatėjo laikas ir komunistams atsakyti už milijonus nužudytų, sibiruose pradžudytų, psichiatrinės su- luožintų ir sovietinėse mokyklose degraduotų žmonių? Ar dar neatėjo laikas stoti prieš nušautą nuo žemės paviršiaus tautų teismą? Ar ir vėl tas laikas bus praleistas, įtvirtinant Europos nepasitikejimą mumis, prarandant motinų viltis auginti laimingus vaikus bei drumsčiant kapuose kritusių už Tėvynę didvyrių ramybę?

dėdėpistų bei jų satelitų sluoksniuose. Tačiau labiausia netikėta buvo kone adekvati ir Prezidentūros reakcija: vienas tų rūmų išminčių įstatymą išsismaginys pavadinome netgi moraliniu teroru, o kai kurie apžvalgininkai vėl pragydo apie konservatorių diktatūrą (nemirtinga vis tik liaudies išmintis „Vagie, kepurė dega“).

Paziūrėkim į to įstatymo vetavimo argumentus. Vienas pirmųjų — spręsti problemą iš esmės. Taip padaryti vienu juridiniu aktu neįmanoma dėl problemos sudėtingumo. Sovietinio masinio teroro ir žmonių naikimo mašina buvo labai stambus, išpuoselėtas daugiagalvis, daugiarankis, aštriadantis slibinas. Nukirsti visas jo galvas, rankas vienu smūgiu nepajėgtų net ir pasakų galūnės. Tai rodo galinėjimais su juo praktika ne tik pokomunistiniuose kraštuose, bet ir visame pasaulyje. Jo galvos ir čiuptuvai atauga vis naujais pavidalais — tai naujų karinių konfliktų organizatorių vaidmenys, tai teroristinių išpuolių rengėjais, tai žmonių grobimais, žudymais, narkotikų, ginklų pirkimais, pinigų padirbių gaudymais. Ir Lietuvoje jau buvo toks galijotiškas bandymas nukirsti, bet jį sėkmingai tie patys tada palaidojo. Todėl norėdams realiai spręsti Seimas, turėdamas omenyje tą patį pasipriešinimą ir šiandien, pabandė ieškoti bent dalinio sprendimo: padaryti bent pradžią šiam sudėtingam procesui — galingam agresijos ir prievartos monstrui išmušti dantis, kad negalėtų toliau kandžiotis.

Tie dantis ir yra kadriniai KGB darbuotojai. Savo ankstesnį teroristinio pobūdžio parengimą (o jis buvo tikrai stiprus tiek techniniu, tiek psichologiniu požiūriu), kurį jie vadina dažniausiai profesionalumu ir profesine kompetencija, tie žmonės sėkmingai panaudojo destruktinėje veikloje. Lietuvoje jau gerai matomi tokios veiklos recidyvai. Tai nuolat organizuojami valstybės ir politinių veikėjų šmeizimai bei šantažas, tai ir ekonominės diversijos su bankų žlugimais, tai ir tiltų sprogdinimai, ir falsifikuotos valiutos įvežimai, ir t.t. Charakteringa, kad jų iniciatoriai dažniausiai lieka neišaiškinti.

Paradoksas: istoriko A. Anušausko duomenimis, Lietuvoje likę kagebistai šiandien proporcingai yra penkiasdešimt kartų daugiau apsiginklavę nei kiti gventojų sluoksniai. Kone kiekvienas jų turi leidimus ginklu, nes dažniausiai dirba saugos struktūrose. Todėl kelia nuostabą prezidento rūpestį dėl tų žmonių, baiminantis, kad jiems būsiai apribota „dirbti privačioje įmonėje, įstaigose ir organizacijose“, nors fak-

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1998 m. liepos 30 d.

5

tiškai įstatymas to visai nenumato. Cituoju įstatymo 2-ąjį straipsnį, kuriame kalbama apie apribojimus:

„2 straipsnis. VSK kadrinių darbuotojų dabartinės veiklos apribojimai.

Buvę VSK kadriniai darbuotojai nuo šio įstatymo įsigaliojimo 10 metų negali dirbti Lietuvos Respublikos valstybės pareigūnais arba tarnautojais valstybės valdžios ir valdymo, savivaldos, krašto apsaugos institucijose, Valstybės saugumo departamente, policijoje, prokuratūroje, teismuose, diplomatinėje tarnyboje, muitinėje, Valstybės kontrolyje ir kitose kontrolės bei priežiūros vykdančiose valstybės institucijose, advokatais ir notariais, bankuose ir kitose kredito įstaigose, strateginiuose ūkio objektuose, saugos tarnybose (struktūrose), kitose tarnybose (struktūrose), teikiančiose detektyvų paslaugas, ryšių sistemose, švietimo įstaigose pedagogais, auklėtojų rūmų išminčių vadovais, taip pat negali dirbti darbo (eiti pareigų), susijusių su ginklo turėjimu“.

Kaip matome, įstatyme kalbama tik apie galimą aspribojimą dirbti privačioje sferoje tose pareigose, kurios susijusios su ginklo laikymu, o ne apribojimas dirbti apskritai. Tai visai kas kita. Juk yra daugybė pareigų, nesusijusių su ginklo laikymu. Bet šie žmonės jau visa savo praeitimi taip susigynę su ginklu, kad perspektyva jo netekti jiems tolygi didžiausiam praradimui. Iš čia ir kyla visi tie pagraudenimai apie asmens ūkinės veiklos laisvę, apie žmogaus galimybes laisvai pasirinkti darbą ir verslą. O iš tikrųjų perspektyva prarasti teisę į ginklą labiausiai jaudina šitą broliją. Žinoma, erzina ir poįstatyminis reikalavimas sąžiningai prisipažinti dirbus toje nusikalstamoje struktūroje.

Tai gal, tokia logika besivadovaudami ir paklusdami tų sluoksnių spaudimui, Baudžiamąjį kodeksą taip pat keiskime, leiskime apsiginklauti visiems grobėjams ir

žmogžudžiams. Juk jie taip pat gali svariai pasiremti prežumpcijos bei asmens laisvės argumentais.

O dangstyti Konstitucija moralinį indiferentiškumą būtų ne tik lengvabūdiška, bet ir pavojinga. Ypač šiandien, kai tie žmonės dar teberodo savo dantis (bet ne šypsnius).

Jeigu jau paskelbėme tautos genocidą vykdydusią struktūrą nusikalstama, tai kas gi čia nesiderina su Konstitucija? Visame pasaulyje stiprėja jūdėjimai prieš karinių nusikaltėlių, vykdydusią žiaurias represijas, nebūdžiamumą. Todėl keistai atrodo švelnus atleidimas KGB nariams. To atleidimo jau seniai atsisakė ir pokario Vokietija savo esesininkams, Prancūzija, Italija, Rumunija ir kitos šalys savo kolaborantams.

Tiems, kurie dėl susiklosčiusių pokario aplinkybių atsidūrė toli nuo bolševikinio kosmaro, kurie nematė išdarytų žmonių lavonų miestelių aikštėse, neregėjo Sibiro šalčio ir bado mirtimi žuvusių žmonių kaukolių, vėjo ritynejamų po Trofimovkos ledines platumas, kurie negirdėjo KGB kalėjimuose ir prigrūstuose vagonuose vėžamų aimanos, kuriems likimas neleme pajusti prie smilkinio pistoleto šaltį, palydimą kagebisto tardytojo rusiškais daugiaaukščiais keiksmazodžiais, šiandien gal ir gali šaltai teoriškai samprotauti apie teisingumą, deliudamas tartum akmenis abejotina kareistiką. Bet tie, kurie visa tai regėjo ir patyrė, arba jų palikuonys (o jų — šimtai tūkstančių, ir išėjusių, ir dar gyvų), taip samprotauti negali. Ir tai ne jų kaltė.

• Kasdieniška meilė. Dažniausiai tik tokia įmanoma, padedant kitiems kaip geriausiai, vengti kantrybes netekimo, suprasti kitus, išlikti ramiam ir besišypsančiam (kiek tik galima daugiau) — tai mylėjimas savo artimo — be gražių žodžių, bet praktiškai.

Popiežius Jonas Paulius I

A.†A. ONAI VIRŽINTIENEI

mirus, jos dukrą DALIĄ, sūnų MARIJŲ su šeima, gimes ir artimuosius nuoširdžiai užjaucia buvę „Dainavos“ ansambliciai:

Onutė ir Alfonsas Alčiauskai
Danguolė ir Rimas Cibai
Grazina Pernaravičiūtė Cibienė
Jonas Grebliuskas
Danguolė ir Pranas Kavaliauskai
Elena ir Mečys Krassauskai
Elytė ir Zigmas Radvilai
Juozas Radvila
Irena ir Eugenijus Slavinskai
Bronė ir Aleksas Urbonai
Elena ir Vladas Vaskeliai

St. Petersburg, FL

Žymiam mokslininkui

A.†A. Dipl. chem. inž. Dr. KAZIUI SEKMAKUI

netikėtai ir staiga apleidus šį pasaulį, reiškiamė nuoširdžią užuojautą giliam liūdesi likusiai žmonai BIRUTEI, mūsų mielai draugei, dukrai RITAI, sūniui VIKTORUI su šeimomis ir visiems giminėms.

Su meile ir liūdesiu,

Antanina Dagienė
Jadvyga Kuncaitis-Giedraitienė
Iran Jonynienė
Vincentina Jurskūnienė
Zota Mickevičienė
Dana Noreikienė
Janina Pieseckienė
Meilutė Rulienė
Elena Šileikienė
Izolda Šimkienė
Natalija Vaznelienė

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

PRISIMENAM DARIŲ IR GIRĖNĄ „SEKLYČIOJE“

Šiomet suėjo 65 metai nuo 1933 m. įvykusio tragiškojo mūsų, jau legendom virtusių, sakalų St. Dariaus ir S. Girėno transatlantinio skrydžio.

Vyr. lietuviai gausiai susirinko liepos 15 d. trečiadienį į „Seklyčią“, norėdami tą įvykį prideramai paminėti. E. Sirutienė net apsidžiaugė, kad nepabūgom karščio, drėgmės ir atėjom atlikti savo pareigos.

Apie skrydį ir lakūnus sutiko pakalbėti mums gerai žinomas ir mėgstamas paskaitininkas Algis Regis. Jis padėkojo B. Jasaitienei ir E. Sirutienei už šito minėjimo su rengimą ir savo kalbą pradėjo, paaiškindamas, kad mes, čia susirinkusieji, esam „paskutinieji mohikaniai“, kurie dar atsimename Dariaus ir Girėno skrydį. Atsimename, kokia pakilia nuotaika jų laukė visa Lietuva, kokios minios žmonių buvo Kauno oro uoste susirinkusios šūniųjų sakalėlių sutikti ir kokios marios ašarų buvo išlieta, sužinojus, kad „Lituanica“ nukrito ir sudužo Solaine, ir taip pat, kai vokiečiai lakūnus į Kauną atskraidino karstuose.

Kas tie „amerikonai“? Steponas Darius ir Stasys Girėnas — broliai lietuviai iš anapus Atlanto? — klausė A. Regis. Dabar mes esam lygiai tokie, kaip jie buvo — lietuviai, gyvenantys JAV. Budami Lietuvoje, niekad nesusapnavom, kad šito tragiško skrydžio minėjimas mums kažkada teks švesti Amerikoje, kad mus tautiečiai Lietuvoje irgi vadins „amerikonais“, kaip Darių ir Girėną.

1919-1939 m. laikotarpis Amerikos aviacijos istorijoje yra vadinamas „Atlanto karštite“. Žygiai persikristi Atlantą buvo labai rizikingi. Daug kas bandė skristi, bet skrido, norėdami išbandyti lėktuvų pajėgumą, techniką, arba norėdami patys išgarsėti.

Dariaus ir Girėno demonstracija buvo dvasinė. Jie skrido, trokšdami išgarsinti savo tėvų žemę — Lietuvos vardą. Jiems rūpėjo ne tiek pats Atlanto perskridimas, kiek noras pabrėžti tą glaudų dvasinį ryšį tarp Amerikoje gyvenančių lietuvių su Europoje esančia tėvyne.

Abu lakūnai gimė caro laikais. Steponas Darius 1896 m. Stasys Girėnas — 1893. Lietuva buvo rusų okupacijos nuolinta ir nuskurdiota, tai daug kas keliavo į užjūrius „laimės ieškoti“.

Dariaus tėvai: Jonas ir Augustina Juocevičiai. Tėvui mirus, motina ištekojo už K. Degučio, visi penki Juocevičių vaikai, motina ir patėvis 1907 m. atvyko pas Degučio vyresnįjį brolį. Pagyvenę keliuose miestuose, pastoviai įsikūrė Čikagoje — Bridgeporte, kur buvo pati didžiausia lietuvių kolonija.

Stasio Girėno tėvai: Juozas ir Marcelė Girsks. Stasys buvo 16-tas vaikas šeimoje. Iš visų vaikų išliko tik keturi — dvylika mirė vaikystėje. Abiems tėvams anksti mirus, šešiolikmetis našlaitis Stasys su broliu Petru, 1910 m. emigravo Amerikon, kur gyveno jų vyriausiasis brolis, Jonas ir dvi pusseserės. Abu broliai, Stasys ir Petras, apsisistojo pas pusseserę A. Gilienę Bridgeporte.

Stasys, trejetą metų palankes Armour pradžios mokyklą, pradėjo uždabauti ir, išmokęs spaustuvininko amato, dirbo „Naujienų“ b-vės spaus-

tuvėje. Turėdamas mechaninių gabumų įsigijo motorlaivį, kuriuo vežiodavo keleivius po Michigano ežerą. Kilus karui, bandė stoti savanoriu į kariuomenę, bet dėl silpnos sveikatos nebuvo priimtas. Pakeitęs pavarde, iš Girsks į Girch, Missouri valstijoje buvo priimtas į kariuomenę ir paskirtas lėktuvų mechaniku. Nors aviaciją ir pamėgo, bet tuo laiku skraidyti neišmoko.

Grįžęs iš kariuomenės, vertėsi šoferio amatu. Bešoferiaudamas pradėjo mokytis skraidyti ir 1924m. pabaigoj su draugu įsigijo dvivietį lėktuvą, kuriuo skrendant, turėjo gana didelę avariją. Pagijęs tobulinosi skraidyme. Įsigijęs nuosavą naują lėktuvą, jis išmoko skraidyti 52 asmenis. Būdamas geras ir patyręs lakūnas, Stasys buvo visų mėgstamas ir gerbiamas. Pradėjus ruoštis transatlantiniam skrydžiui, pakeitė savo pavarde Girsks — Girch į Girėną.

A. Vaivada savo atsiminimuose rašo: „Girėnas buvo nepaprastai kuklus ir, galima sakyti, vengė kontaktų, viską palikdamas Dariui, nes jautė, kad skridimo dvasia ir intelektualinis bagazas aiškiai priklausė Dariui. Gal tai buvo dėl to, kad išsimokslinimo atžvilgiu Girėnas stovėjo žemiau. Dariaus patirtis buvo didesnė ir horizontal platesnė. Dariaus asmenybė buvo tokia ryški ir imponuojanti, jog dėmesys savaime kryptų į jį, ne į Girėną. Girėnas buvo labai mielas ir nuširdus, tačiau, ar dėl savo būdo, ar kad pats to norėjo, stengėsi būti nuostoliau, stovėti Dariaus šešėlyje.“

Darius baigė Čikagoj vidurinę mokyklą ir lankė kolegiją. Pasirūpė sporte ir domėjosi aviacija. Dažnai lankydavosi aviacijos pirmūnų brolių Wright parduotuvėje ir ten net dirbo pasiuntiniu.

Pirmajam Pasauliniam karui prasidėjus, įstojo savanoriu į Amerikos kariuomenę. Tarnavo telefonistu patiose pirmose fronto linijose Prancūzijoje. Buvo apnuodytas dujomis ir sužeistas sproguos artillerijos sviedinio. Už kautynėse parodytą narsumą buvo apdovanotas dviem medaliais. Grįžęs į Ameriką (pasinaudodamas sužeisto karo veterano teise, nemokamą mokslą), pusmetį mokėsi Čikagos universitete ir lankė ats. artillerijos karininkų kursus Lietuvoje, nepriklausomybės kovoms besitęsiant, įsijungė į Amerikos lietuvių savanorių verbavimą besikuriančiai Lietuvos kariuomenei ir 1920 m. pats su būriu Amerikos lietuvių atvyko į Kauną. Stojęs savanoriu, buvo priimtas į Karo mokyklą, kurios ketvirtąjį laidą baigė 1921 m. leitenanto laipsniu. Buvo priimtas į aviaciją ir po 150 skrydžių skraidė savarankiškai.

1922. XII.16. Darius paprašė atostogų ir, kaip civilinis asmuo, buvo vienu pagrindinių Klaipėdos krašto sukilimo organizatorių. Dalyvavo Šilutės užėmimo, dirbo vyr. sukilėlių štabe, vėliau buvo 1-jo Maž. Liet. savanorių pulko 8-os kuopos vadu. Buvo apdovanotas Klaipėdos atvadavimo medaliu. Su Dariu toje patijoje eskadrilėje tarnavęs mjr. J. Pyragius vėliau rašė: „Atrodo, kad Darius buvo pasisavinęs iš amerikietiškos kultūros ir civilizacijos maksimumą teigiamybę. Būdamas sportininku, skraidy-

me jis matė aukščiausią sportinės veiklos pasireiškimą, todėl jis aviacija susižavėjo ir pasirinko savo profesiją. Deja, tais laikais mūsų aviacijoje, kaip ir iš viso Lietuvoje, buvo žymios iš Rusijos atneštos kultūros ir tradicijų liekanos. Rusiškai kalbėti Darius nemokėjo ir visko, kas panašu į rusų, jis visu išveiviams būdingu užsispyrimu nemėgo“. 1926 m. Darius su savo draugais karo aviacijos karininkais dalyvavo gruodžio 17 d. perversme. 1927 m. Darius paprašė vieno metų atostogų, nes norįs aplankyti savo gimines Amerikoje. Artimiesiems savo draugams išsitarė, jog iš Amerikos į Lietuvą grįšias lėktuvu. Paryžiuje buvo liudininku Atlanto nugalėtojo Lindbergh sutikimo Paryžiaus oro uoste. Reikia spėti, kad Lindbergho triumfas dar labiau sustiprino Dariaus pasiryžimą atsikristi iš Amerikos į Lietuvą.

Grįžęs į Čikagą, Darius netrukus susipažino su Stasiu Girsčiu — Girėnu ir pirmą kartą paskraidė jo lėktuvu. Atvykęs į JAV 1927 (taip rašo konsulas Kalvaitis „Lietuvos sparnuose“), Darius bandė sujungti negausius lietuvių kilmės lakūnus į vienetą. Jam tekdavo lankytis žymesniuose oro uostuose ir jis turėjo suregistruoti beveik visus lietuvių kilmės lakūnus. Vėliau šios pažintys buvo labai naudingos, nes padėdavo „užmegzti ryšius“ ruošiant aviacijos dienas.

Darius dirbo įvairiuose aviacijos klubuose, bendrovėse ir net lėktuvų pardavėju, tačiau jo pagrindinė darbovietė buvo Čikagos miesto savivaldybės (dabar Midway) oro uosto. Dėl sužeidimų ir apnuodijimo dujomis susirgęs plaučių džiūva. 1932 metų pavasarį pasveiko ir pradėjo ruošti savo didžiajam sumanymui — skrydžiui į Lietuvą.

1932 m. birželio mėn. Darius ir Girėnas (sudeję pinigų po lygiai) už 3,200 dol. nupirko tą patį panaudotą „Bellanca“ Ser. No 137 CH-100 Pace-maker modelio lėktuvą, su kuriu Darius buvo skraidęs per trejus metus apie vieną tūkstantį valandų. Šis senstelijusio modelio lėktuvas tais laikais transatlantiniuose skridimuose buvo pats populiariausias. Lėktuvą nupirkus, 1932.VI. 17 d. abiejuose Čikagos dienraščiuose: „Draugo“ ir „Naujienose“ buvo įdėtas pranešimas apie lakūnų pasiryžimą skristi į Lietuvą. Spaudoj taip pat buvo paskelbtas lakūnų atsišaukimas „Mes skrisime į Lietuvą“. 1932-1933 Amerikoje buvo pati ekonominės krizės giluma, bet Amerikos lietuvių lakūnams daug padėjo savo pinigėmis aukomis, nes Dariaus ir Girėno pasiūlymas ir kilnus tikslas atrėpė daugumos tautiečių dėmesį.

Lėktuvą reikėjo perstatyti; tas kainavo 6,230 dol. 1933 vasario pradžioje buvo gautas Lietuvos ir Amerikos pašto įstaigų leidimas lėktuvu vežti paštą (už laiško nuvežimą 2 dol. mokestis).

Po įvairiausių problemų ir trukdymų, ir net be oficialaus leidimo skridimui iš Washington (kai gen. konsulas P. Žadeikis paklausė apie tai — kpt. Darius atsakė, kad apsieis ir be leidimo) išskrido Darius ir Girėnas 1933 m. liepos 15 d. mažutėje „Lituanicoj, nei turėdami nei radijo, nei parašiutų. Skridimo metu Darius į dienoraštį uoliai užrašinėjo savo pastabas, kurios, pasiekus Europą, kazin kodėl nutrūko. Dancigo koridoriaus ir Rytprūsių srityje tą naktį siautė smarki audra. „Lituanica“ nukrito Pomeranijoje, 6 mylios nuo Soldino

Dariaus ir Girėno paminklas Kaune, pastatytas prie Sporto halės ir Kano kultūros instituto; lakūnų vardų pavadintas ir šalia esantis sporto stadionas.

Nuotr. Ed. Šulaičio

miestelio.

Po A. Regio labai įdomios kalbos E. Sirutienė perskaitė „Skridimo testamentą“, kuris baigėsi linkėjimais Lietuvai: „Lituanicos“ pralaimėjimas ir nugrimzdimas į Atlanto vandens gelmes tegul auklėja jaunų lietuvių atkaklumą ir ryžtumą, kad Sparnuotas Lietuvis būtinai įveiktų klatingąjį Atlantą Tėvynės Lietuvos garbei! Tarsi šį savo skridimą skiriame ir aukojame Tau, Jaunoji Lietuva! Tą didįjį bandymą pradėsime tikėdamiesi Danguos palaimos! Po to deklamatorė O. Lukienė perskaitė poetės iš Lietuvos eilėraštį „Saulės sakalai“, E. Valantinienė pasidalino savo vaikystės atsiminimais apie lakūnų žuvimą ir „Lituanica“, o poetas Apolinaras Bagdonas perskaitė du savo eilėraščius: „Padangių sakalai“ ir „Nemari auka“.

Pianistas P. Rašimas pasikambino pianinu keletą liudnų melodijų, o minėjimą užbaigė, pagiedodami „Lietuva brangi“.

Emilija J. Valantinienė
PAŽAISLIO
MUZIKOS FESTIVALIS

Pažaislio muzikos festivalio vaizdajuostės, gaunamos „Draugo“ administracijoje. Kaina — 20 dol., persiuntimo išlaidos — 3.95 kiekviena.

Zarasiškių klubo valdyba pageidauja, kad klubo nariai š.m. rugpjūčio 30 d. dalyvautų Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje ruošiamuose su kun. Rimu Gudeliu susipažinimo pietuose. Dėl to tą patį dieną numatyta Zarasiškių klubo metinė gegužinė Šaulių namuose vyks savaitę anksčiau — š.m. rugpjūčio 23 d. Lauksime visų zarasiškių ir jų draugų gausaus dalyvavimo.

Gražių ir vertingų laimikių „Draugo“ vasaros šventei, vyksiančiai šį sekmadienį, rugpjūčio 2 d., t. marijonų sode, atneš: Stefa Prialauskienė, Šv. Kazimiero sėselės, Anatolijus Šlutas, Jonas Gradinskas, Vanda Žolynienė, Halina Kernagienė, Balzeko lietuvių kultūros muziejus (per Stasę Semėnienę), Stasė Viščiuvienė, Ona Sibastijonas, Aldona Slonskienė, Aldona Markelienė, Eugenija Budelskienė. Visiems reikiame nuosirdžiai padėką ir kviečiame į šventę.

Alda Mikučauskaitė, J. Janina Adickaitė, Ingrida Latožaitė, Megan Hauptman ir Auksė Rimaitė bus mergaičių būrelį vadovės š.m. rugpjūčio 2-9 d. Dainavoje vyksiančioje Lithuanian Heritage stovykloje. Kviečiami visi lietuvių kilmės vaikai ir jaunuoliai nuo 7 iki 16 metų amžiaus. Informacijai vakarais kreipkitės tel. 630-257-2022.

„Židinio“ pamaldos su šv. Mišiomis bus šeštadienį, rugpjūčio 1 d., 4 val. p.p., Jėzuitų koplyčioje, Čikagoje. Visi nuosirdžiai kviečiami dalyvauti; kas galite — su gele.

Aldona Brizgienė, Alg. Liepinaitis, Kristina Martinaitė, Pupienė, Petras Vėbra, Petras Grudis, Vanda Urbonienė, Oskaras Kremeris, Alė ir Stasys Briedis, Danutė Vidžiūnienė, Viktorija Jonikas, Valerija Krasauskienė, BAL-Fas, Noreikienė, Onutė ir Juozas Bigeliai dovanomis praturtino „laimės šulinį“, iš kurio galės pasisemti visi „Draugo“ vasaros šventės svečiai, nupirkę bilietėlius rugpjūčio 2 d., sekmadienį. Atvykite ir pabandykite.

Šv. Mišios bus aukojamos sekmadienį, rugpjūčio 2 d., 12 val., t. marijonų koplyčioje. „Draugo“ vasaros šventės dalyviai galės atlikti savo sekmadieninę katalikišką pareigą ir kartu pasimelsti, o paskui skaniai papiegti ir pasilinksinti. Visus kviečiame į šią nuotaikingą dienraščio metinę šventę.

Primername organizacijoms bei „Draugo“ skaitytojams ir rėmėjams, kad rugsėjo 20 d. Martinique pokylių salėje vyks „Draugo“ metinis pokylis. Bilietus bus galima įsigyti dienraščio administracijoje. Jau dabar priimamos rezervacijos.

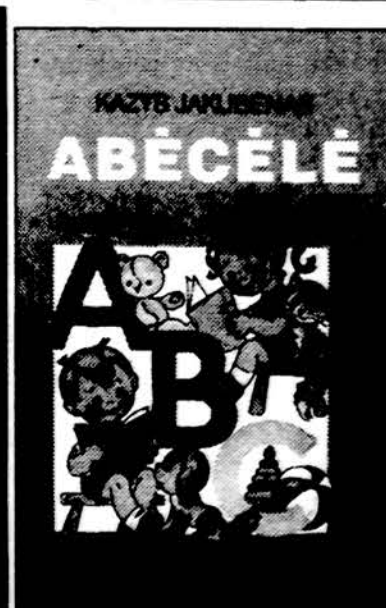

Dariaus ir Girėno paminklas Čikagos Marquette parke. Jam būtinai reikia priežiūros ir lėšų. Nepaisant, kad šiemet suėjo 65 metai nuo mūsų lakūnų lemtingojo skrydžio per Atlantą, jokių iškilnių prie paminklo nebuvo.

Nuotr. Edvardo Šulaičio

Diana ir Petras Grina, Neshanic Station, NJ, prie metinės „Draugo“ prenumeratos pridėjo 105 dol. auką. Tauriame širdingiausia ačiū!

Dr. Gina Skučas, Fairfax, VA, atsilygindama už „Draugo“ prenumeratą, pridėjo 105 dol. auką. Nuosirdus ačiū!

Tai tik maža dalelytė nuostabių knygelių, gaunamų „Draugo“ administracijoje, mažesniems ir kiek paaugusiems lietuviukams

SKELBIMAI

• Namams pirkti paskoloms, M. ir R.Šlifka, S. ir los duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinama nuosimčiai. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.

• A.a. Kazio Sekmako atminimui artimieji ir draugai paaugojo \$1450 Lithuanian Mercy Lift. Nuosirdžiai dėkojame aukotojams: J. ir G. Augiams, A. ir J. Mažeikams, G. Rimkienė, J. ir R. Gintautams, R. ir B. Šriubams, J. Viečiūnienė, D. ir K. Burbams, dr. D. ir Y. Giedraičiams, E. Vitkauskienė, E. ir S. Briedziams, D. Elsbergui, K. Solger, I. ir V. Šimkams, M. ir P. Ruliams, B. ir J. Juškams, A. ir J. Brizgiams, E. ir P. Brizgiams, I. ir V. Jonynams, D. ir M. Trakiams, V. ir D. Marks, V. ir A. Pargauskams, B. ir L. Lauraičiams, I. ir A. Ke-

• Karaliaučiaus srities lietuviškų mokyklų paramai, per Mažosios Lietuvos lietuvių draugiją Čikagoje aukojo: \$100 — Dalius Vasy, Apolinaras Varnelis, Feliksas Kristiūnas. Dėkodami visiems rėmėjams, kviečiame visuomenę remti lietuvišką švietimą. Maž. Lietuvoje aukas siunčiant: „Karaliaučiaus krašto lietuvių“, 1394 Middleburg Ct., Naperville, IL. 60540-7011.

(sk.)